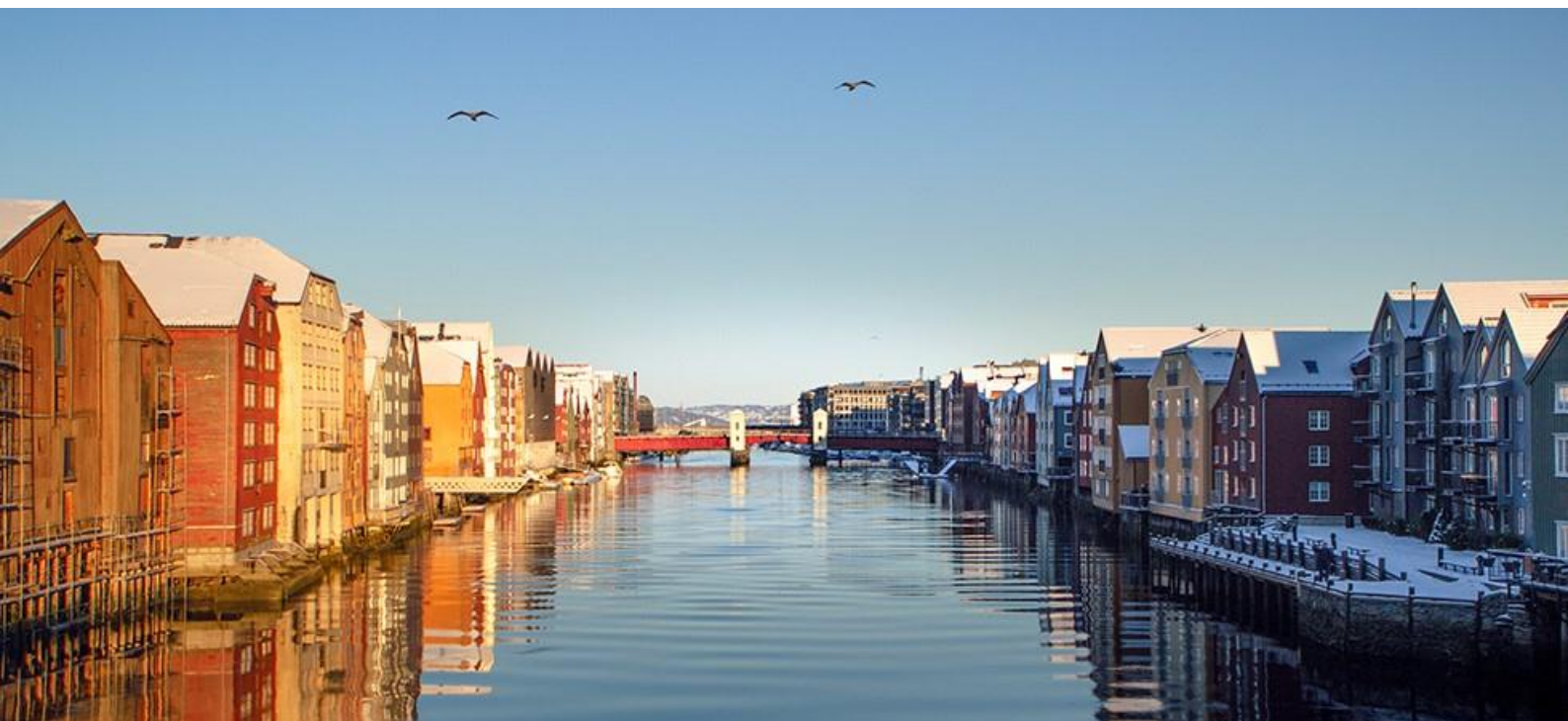

Pilar 3 rapport

Vedtatt av bankens styre 08. mars 2023

Offentliggjøring av informasjon i samsvar med
offentliggjøringskravene i kapitalkravsregelverket (CRR/CRDIV-
forskriften, kapitalkravsforordningen (CRR) del 8)

31. desember 2022

Innholdsfortegnelse

Erklæringer og uttalelser fra styret.....	2
Styrets uttalelse om bankens risikoprofil	2
Konserninterne transaksjoner og transaksjoner med tilknyttede parter	3
Styrets erklæring	3
Nøkkeltall	4
Innledning.....	5
Formål.....	5
Konsolidering.....	5
Proporsjonalitetsprinsippet	5
Proessen for utarbeidelse av rapporten	5
Ikke-vesentlig, fortrolig og konfidensiell informasjon	6
Frekvens og publisering	6
Risikostyring.....	6
Helhetlig risikostyring	6
Omtale av risikotyper	8
Kapital- og likviditetssituasjon	11
Kapitalkrav og beregningsgrunnlag	11
Nøkkeltall	13
Godtgjørelsesordninger	14
Retningslinjer for godtgjørelsesordninger	14
Kvantitative opplysninger om godtgjørelser	14

Erklæringer og uttalelser fra styret

Pilar 3-rapporten inneholder informasjon som kreves etter gjeldende krav for offentliggjøring i kapitalkravsregelverket. Rapporten er utarbeidet i samsvar med bankens retningslinjer for offentliggjøring av finansiell informasjon, samt i samsvar med interne prosesser, systemer og kontroller.

Styrets uttalelse om bankens risikoprofil

Nidaros Sparebank har hovedkontor i Klæbu i Trondheim og et avdelingskontor i Trondheim sentrum. Bankens markedsposisjon er konsentrert i Trondheim og randkommunene til Trondheim. Banken er en viktig driver for både lokalsamfunn, kunder, ansatte og eiere. Banken tilbyr finansielle produkter og tjenester innenfor finansiering, sparing og forsikring mot både privat- og næringssegmentet. Banken inngår i LOKALBANK-alliansen, sammen med ni andre banker.

Styret i Nidaros Sparebank har vedtatt målsetninger for risiko innenfor for hvert vesentlig risikoområde. Bankens risikotoleranse er i all hovedsak lav risiko. Styrefastsatte risikoappetitt og risikorammer iverksettes gjennom intern risikostyring. Det er vedtatt egne retningslinjer for hvert vesentlig risikoområde, herunder kredittrisiko, markedsrisiko, operasjonell risiko, likviditetsrisiko, anti hvitvask, IT, bærekraft/klimarisiko og behandling av personopplysninger (GDPR).

Risikorammer følges kontinuerlig gjennom etablert rapporteringsrammeverk. I de tilfeller der det vurderes at risikoen er større enn det som er akseptabelt, skal det settes i gang tiltak for å redusere risikoen.

Kapitalsituasjonen i banken følges kontinuerlig gjennom interne beregninger og rapporteringer. Styret har søkelys på at soliditeten er tilpasset mål, strategier, risikoprofil og regulatoriske krav. Dette gjøres gjennom en årlig prosess for evaluering av styring og kontroll, herunder kapitalbehovsvurderinger.

Banken er godt kapitalisert. Ved utgangen av 2022 var ren kjernekapitaldekning, kjernekapitaldekning og kapitaldekning på hhv. 18,6, 20,4 og 22,7 prosent for samarbeidende gruppe. Dette er hhv. 6,6, 6,9 og 7,2 prosentpoeng høyere enn pilar 1 og bufferkrav ved utgangen av 2022. Dette er videre 1,4, 1,7 og 2,0 prosentpoeng høyere enn bankens interne kapitalmål ved utgangen av 2022. Uvektet kjernekapitalandel var 9,2 prosent ved utgangen av 2022. Dette er 4,2 prosentpoeng over minimumskravet til uvektet kjernekapitalandel på 5,0 prosent og 3,7 prosentpoeng høyere enn bankens interne kapitalmål for uvektet kjernekapitalandel.

Kredittrisiko: Banken styrer kredittrisiko i samsvar med policy for kredittrisiko. Kredittrisiko er det største risikoområdet i banken. Banken har en moderat risikoprofil for kredittrisiko. Det er blant annet fastsatt risikorammer for vekstmål, andel av utlånsporteføljen per risikogruppe, konsentrasjon for enkelte bransjer, konsentrasjonsrisiko mot enkelte kunder og bankens andel av næringsengasjementer. Banken har de siste årene hatt lave tapsnivåer.

Likviditetsrisiko: Banken styrer likviditetsrisiko i samsvar med policy for likviditetsrisiko. Bankens skal ha lav likviditetsrisiko. Styret har blant annet fastsatt rammer for LCR (Liquidity Coverage ratio), NSFR (Net Stable Funding Ratio), innskuddsdekning, andel utlån overført til boligkredittselskaper og konsentrasjonsrisiko mot enkeltkunders innskudd.

Markedsrisiko: Banken styrer markedsrisikoen i samsvar med policy for markedsrisiko. Banken skal ha lav markedsrisiko. Styret har blant annet fastsatt rammer for rente- og kreditturasjon, andel LCR nivå, ramme for portefølje/utstedere, rating for enkeltpapir, aksjer (anlegg- og omløpsaksjer).

Operasjonell risiko: Banken styrer operasjonell risiko i samsvar med policy for operasjonell risiko. Bankens skal ha lav operasjonell risiko. Gjennomsnittlige operasjonelle tap de siste 5 årene ligger på cirka kr 150.000 per år. I 2022 er det ikke registrert saker som har medført vesentlige kostnader for banken, men det er registrert et høyere konstatert tapsnivå enn tidligere år.

Bærekraft og samfunnsansvar: Bærekraft og klimarisiko skal inngå som en del av bankens kredittvurdering knyttet til bedriftsengasjementer. Banken har i sin policy for markedsrisiko lagt vekt på at banken i størst mulig grad skal etterstrebe og gjøre investeringer i selskaper som støtter FNs bærekraftsmål og menneskerettigheter. Banken skal benytte leverandører som er opptatt av samfunnsansvar, og som produserer varer og tjenester på en lønnsom, anstendig og bærekraftig måte. Banken har retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraftig virksomhet, etiske retningslinjer og ble i 2021 sertifisert som Miljøfyrtårn. Banken er opptatt av å ha en god fordeling mellom kjønn ved ansettelser og i bankens styrende organer. Pr. 31.12.2022 er det 29 ansatte i banken, og av disse er 45 prosent kvinner og 55 prosent menn. Utdeling av gaver har lenge vært en viktig del av bankens aktiviteter. Gavetildelingen skal bidra til likhet for alle, og fremme økt fysisk aktivitet, bedre psykisk helse og miljøbevissthet. Målgruppen er primært barn og unge, samt mindre ressurssterke grupper. Banken har samarbeidsavtaler med Kirkens Bymisjon og MOT Norge som understøtter bankens arbeid med bærekraft.

Konserninterne transaksjoner og transaksjoner med tilknyttede parter

Banken har ikke hatt noen transaksjoner internt i konsernet eller med tilknyttede parter som har vesentlig påvirkning på bankens risikonivå i 2022.

Styrets erklæring

Styret holder seg orientert om bankens økonomiske stilling og risikosituasjon gjennom jevnlig rapporter og etablerte varslingsprosesser. Styret har fastsatt strategier, risikoappetitt, planer og retningslinjer for å identifisere, styre, overvåke, kontrollere og rapportere risikoer som banken er, eller kan bli utsatt for. Styret gjennomgår og godkjenner de ovennevnte dokumentene minst årlig. Styret vurderer at risikostyring i banken er tilfredsstillende og er i samsvar med bankens profil og strategi.

Trondheim, 08. mars 2023
Styret for Nidaros Sparebank

Bente Haugrønning
Styrets leder

Rune Johnsen
Styrets nestleder

Per Hangerhagen
Styremedlem

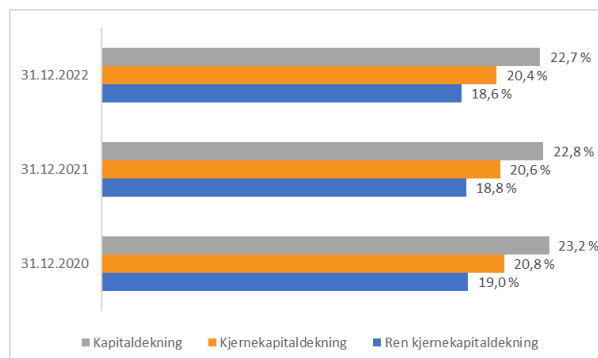
Camilla Wadseth
Styremedlem

Hege Skaufel
Ansattevalgt styremedlem

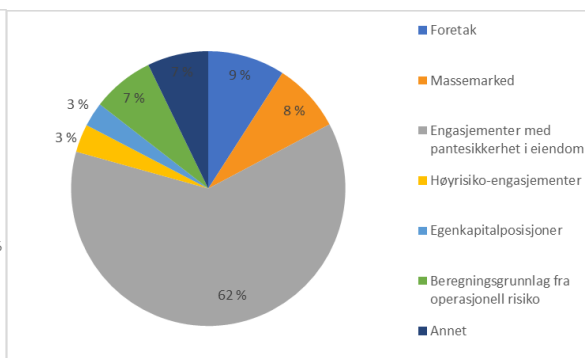
Bjørn Riise
Banksjef

Nøkkeltall

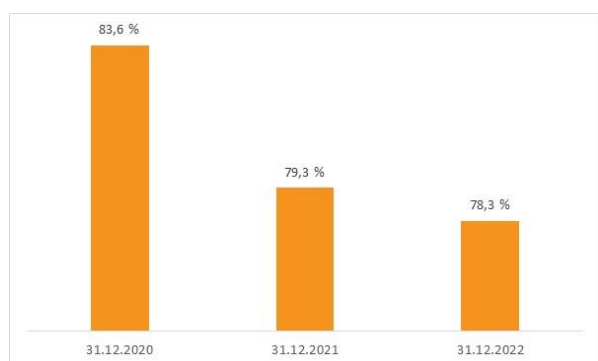
Soliditet

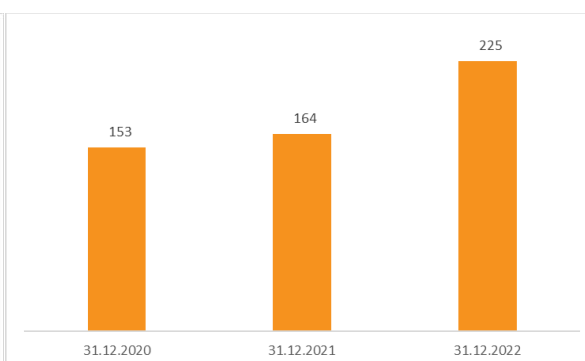
Fordeling av beregningsgrunnlag

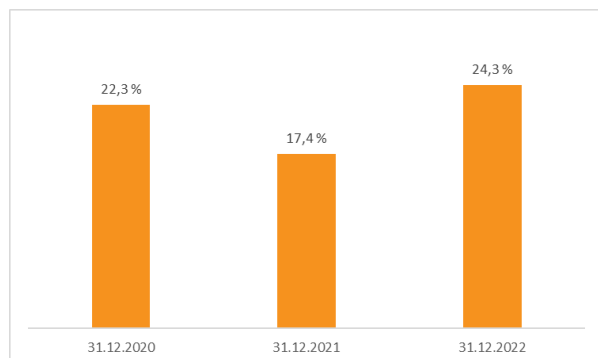
Innskuddsdekning

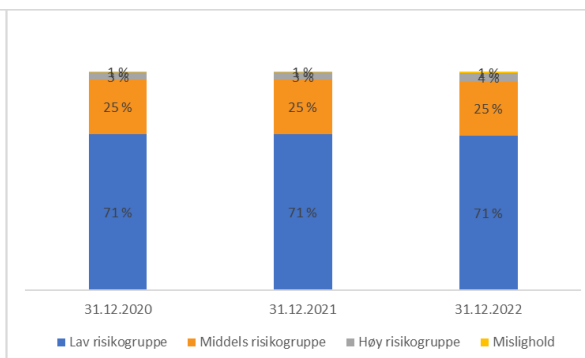
LCR

Boligkredittandel

Andel risikogruppe

Innledning

Formål

Denne rapporten gir informasjon om risikostyring, kapital- og likviditetssituasjon, samt informasjon om godtgjørelsesordninger i Nidaros Sparebank. Rapporten er utarbeidet i tråd med gjeldende offentliggjøringskrav i kapitalkravsforordningen (CRR) med tilhørende tekniske standarder (RTSer) som er inkorporert i CRR/CRD IV-forskriften, samt veiledninger fra den europeiske banktilsynsmyndigheten (EBA) på området.

Informasjonen er gitt på konsolidert nivå og er basert på data per 31. desember 2022. Hvis det på enkelte områder benyttes et annet tidspunkt, presiseres dette særskilt. Alle tall er oppgitt i tusen NOK med mindre annet fremgår.

Konsolidering

Tabellene nedenfor viser oversikten over selskaper i konsernet som ikke er konsolidert og hvor investeringen ikke er fratrasket i ansvarlig kapital.

Tabell 1. Oversikt over datterselskaper, tilknyttede selskaper mm.

Navn	Antall aksjer	Bokført verdi	Eierandel	Andel av stemmerett	Forretningskontor	Type virksomhet
Agdenes Fyr AS	79 100	6 328	100 %	100 %	Trondheim	Eie og drive fast eiendom

Proporsjonalitetsprinsippet

Nidaros Sparebank oppfyller kravene for å bli definert som «en liten og ikke-kompleks» bank etter CRR artikkel 4(1)(145). Disse kravene er følgende:

- Forvaltningskapital er mindre/lik 5 mrd euro
- Ikke krav om eller forenklet krav til gjenopprettingsplaner/krisehåndtering
- Handelsportefølje er mindre/lik 5 prosent av forvaltningskapitalen og er mindre/lik 50 millioner euro
- Verdien av derivater i handelsporteføljen er mindre/lik enn 2 prosent av balanseførte og ikke-balanseførte poster, samt at total derivatportefølje er mindre/ lik 5 prosent
- Mer enn 75 prosent av eiendeler og forpliktelser er med motparter innenfor EU/EØS
- Banken bruker ikke interne modeller for å beregne kapitalkrav
- Banken har ikke kommunisert til tilsynsmyndighetene om at banken har innvendinger mot å bli kvalifisert som små, ikke-kompleks bank.
- Banken har ikke fått beskjed fra Finanstilsynet om at banken ikke blir definert som en «liten og ikke-kompleks» bank.

Banken har ikke noen verdipapirer som er notert på et regulert marked. Informasjonen i denne rapporten bygger dermed på offentliggjøringskravene (CRR artikkel 433b) for «mindre og ikke-komplekse» foretak som ikke har noterte verdipapirer på et regulert marked.

Proessen for utarbeidelse av rapporten

Pilar 3-rapporten er utarbeidet i tråd med bankens retningslinjer for offentliggjøring av finansiell informasjon. Hovedelementer/prinsipper i retningslinjene er følgende:

- Pilar 3-rapporten utarbeides i samsvar med regulatoriske krav for offentliggjøring
- Interne prosesser, systemer og kontroller sørger for informasjonen i pilar 3-rapporten er korrekt.
- Informasjon i pilar 3-rapporten gir tilstrekkelig informasjon til markedsaktører og tredje parter om bankens risikoprofil.
- Pilar 3-rapporten går gjennom samme verifiseringskontroller som styrets årsberetning.

Rapporten er utarbeidet av økonomiavdelingen, og godkjent av styret den 8. mars 2023.

Ikke-vesentlig, fortrolig og konfidensiell informasjon

Etter CRR artikkel 432 kan banken unnlate å offentliggjøre informasjon som enten er ikke-vesentlig, fortrolig eller konfidensiell. Bankens har vurdert, basert på kriterier gitt i EBAs retningslinjer EBA/GL/2014/14 (Guidelines on materiality, proprietary and confidentiality and on disclosure frequency under Articles 432(1), 432(2) and 433 of Regulation (EU) No 575/2013), hvorvidt det foreligger en slik informasjon etter offentliggjøringskravene. Bankens har kommet til konklusjon at informasjonen som skal offentliggjøres i pilar 3-rapporten etter offentliggjøringskravene, ikke faller under unntakene gitt i artikkel 432 i CRR.

Bankens benytter seg ikke av unntaket for offentliggjøring av informasjon i denne rapporten.

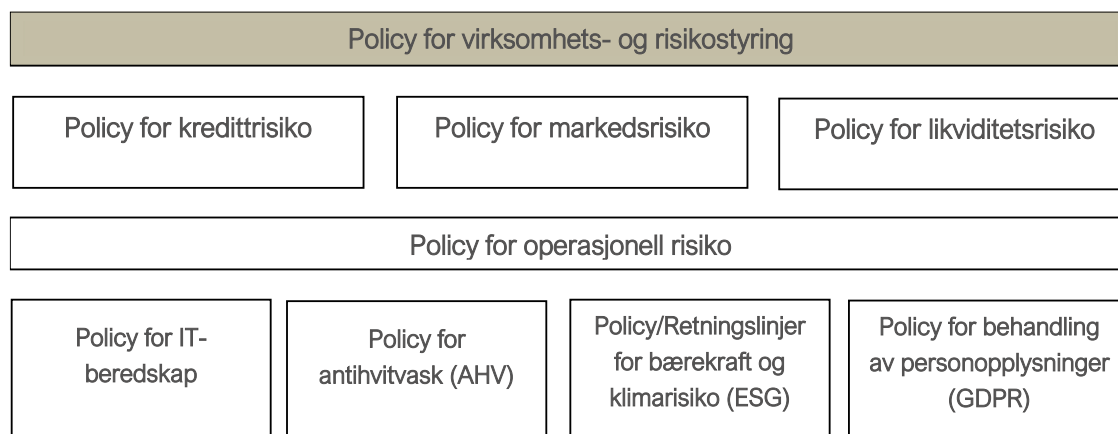
Frekvens og publisering

Rapporten publiseres årlig sammen med publisering av årsrapporten eller rett etter publisering av årsrapporten. Rapporten er tilgjengelig på bankens nettsider.

Risikostyring

Helhetlig risikostyring

Hovedmålet for bankens strategi er økt attraktivitet; for kunder og investorer, som arbeidsgiver, samfunnsaktør, samarbeidspartner og som Trondheimsbank. Risiko- og kapitalstyring skal støtte opp bankens strategiske utvikling og mål, samt sørge for finansiell stabilitet og forsvarlig forretningsdrift. Figuren nedenfor viser de viktigste policyene bankens styre har vedtatt:

I tillegg til risikoene vist i figuren ovenfor er bankens strategiske risiko og forretningsrisiko. Styret fastsetter bankens risiko- og kapitaltoleranse og konkretiserer dette gjennom mål og rammer.

Bankens risikotoleranse vises i tabellen nedenfor:

Risikotype	Risiko-toleranse	Målekriterier
Kredittrisiko	Moderat	Utlånsvekst, BM-andel, deltagelse i syndikat, andel risikogruppe, andel forbrukslån, andel bransje, store engasjement, utlånsforskrift.
Likviditetsrisiko	Lav	Innskudd med og uten binding, innskuddsdekning, boligkredittandel, klargjort til overføring til boligkreditt, LCR, NSFR, likviditetsbeholdning, forfallsprofil innlån, trekkrettighet i bank
Markedsrisiko	Lav	Rente- og kredittndurasjon, andel LCR nivå, ramme for portefølje/utstedere, rating for enkeltpapir, aksjer (anlegg- og omløpsaksjer)
Operasjonell risiko	Lav	Matrise hvor det er definert risikotoleransenivå basert på konstatert tap og hyppighet
Risiko for hvitvasking og terror-finansiering	Lav	Legitimasjon, oppdaterte kundeerklæringer, kunder i høy risikoklasse, politisk eksponerte personer, høyrisikobransjer, relasjon/transaksjoner til sanksjonerte- og høyrisikoland
IKT-risiko	Lav	Kvalitative mål

Risiko for brudd på personvernregelverk (GDPR)	Lav	Kvalitative mål
Risiko for brudd på bærekraft og klimarisiko	Lav	Kvalitative mål
Strategisk risiko	Moderat	Kvalitative mål
Compliance-risiko	Lav	Kvalitative mål

ICAAP

Bankens strategi, og tilhørende budsjetter, mål og rammer gitt i policydokumenter og retningslinjer for risikoområdene, danner grunnlag for bankens interne kapitalbehovsvurderinger. Samtidig legger kapitalbehovsanalysene føringer for mulige strategier. Etter styrets vurdering er ICAAP en viktig prosess i banken. Konsentrasjonsrisiko og spreadrisiko på investeringsporteføljen er de områdene med høyest pilar 2-tillegg. I tillegg er risikovurderinger knyttet til antihvitvask og likviditet sentralt.

Prognose for utvikling i risikoeksponering, balanse og inntjening de kommende tre år viser at kapitaldekningen forventes å ligge på vedtatte kapitalmål. Styret har vurdert at bankens kapitalsituasjon i kommende 3 år er tilfredsstillende, sett i sammenheng med bankens risiko og vedtatte mål. Banken er godt over kapitalmål for uvektet kjernekapitalandel.

Finanstilsynet har vedtatt at bankens konsoliderte pilar 2-krav utover minstekrav og bufferkrav skal være 2,9 prosent av beregningsgrunnlaget for pilar 1, dog minimum 64,5 millioner kroner. Bankens langsiktige egendefinerte minimumsnivå for ren kjernekapitaldekning er 17,7 prosent. Det er styrets syn at banken er tilstrekkelig kapitalisert.

Gjenopprettingsplan

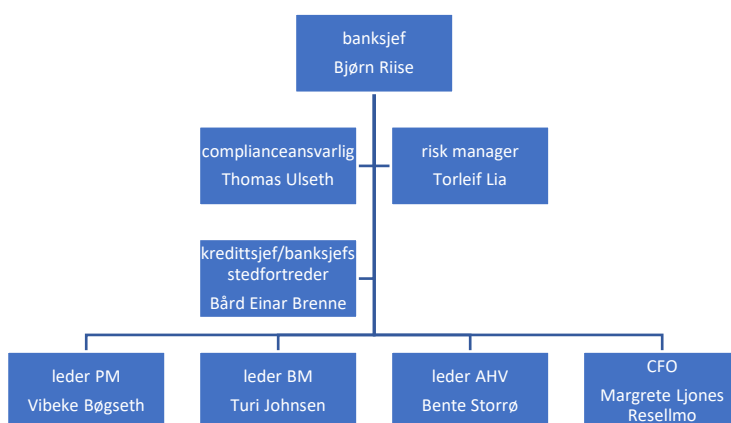
Banken utarbeider årlig en gjenopprettingsplan som vedtas av styret. Planen er en integrert del av bankens rammeverk for risikostyring. Planen omfatter en oversikt over indikatorer for kapital, likviditet, lønnsomhet og eiendelskvalitet som banken følger opp minst kvartalsvis for å overvåke risikoen for kapital- og likviditetsmangel i banken. Planen inneholder i tillegg en detaljert oversikt over hvilke tiltak banken kan benytte dersom en stress-situasjon inntreffer. Tiltakenes effekt og gjennomførbarhet er dokumentert i planen. Planen inneholder også en beskrivelse av bankens gjenopprettingskapasitet for kapital og likviditet i en generell krise og i en bankspesifikk krise.

Gjenopprettingsplanen inneholder i tillegg en beskrivelse av hvem som er ansvarlig for kommunikasjonen i en krisesituasjon, og hvem som skal varsles dersom banken kommer i en kritisk situasjon.

Banken har også en egen beredskapsplan for likviditet, som er samordnet med bankens gjenopprettingsplan.

Organisering og ansvarsforhold

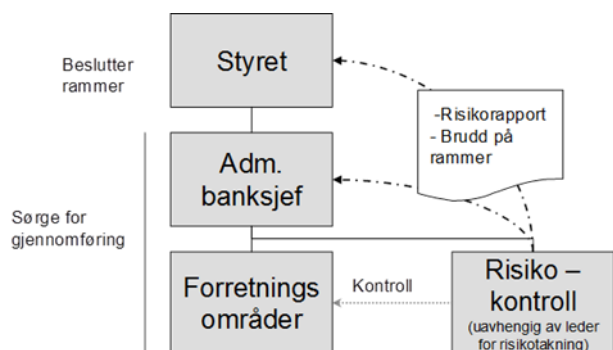
Figuren under viser organisasjonskartet i Nidaros Sparebank:

Bankens ledere for de ulike forretningsområdene har ansvar for å identifisere, vurdere, styre, måle, og rapportere alle vesentlige risikoer innenfor sitt forretningsområde. Lederne har også ansvar for at sitt forretningsområde etterlever lover, forskrifter og standarder. Complianceansvarlig og risk manager rapporterer løpende til banksjef, men har både en rett og en plikt til å holde styret oppdatert.

Risikostyrings- og compliancefunksjonen er en viktig del av bankens andre forsvarslinje, og skal være uavhengig av bankens ledelse og andre virksomhetsområder i banken. Leder av risikostyrings- og compliancefunksjonen rapporterer i det daglige til banksjef, men har både en rett og en plikt til å oppdatere styret regelmessig. Dersom det er brudd på styrevedtatte rammer skal funksjonen

vurdere om det er behov for umiddelbar rapportering. Rapporteringen av brudd skal uansett følges av en årsaksforklaring og vurdering av eventuelle tiltak (jf. figur nedenfor).

Complianceansvarlig og risk manager har rett til å møte i bankens styremøter og møtene i ledergruppen som observatør eller rådgiver, men skal ikke ta del i beslutningsprosessene.

Styret har i policy for virksomhets- og risikostyring gitt overordnede prinsipper for internkontroll og en beskrivelse av organiseringen av funksjoner samt satt krav til helhetlig risikostyring. Styret fastsetter rammer for kreditt-, likviditets- og markedsrisiko i separate underliggende risikostyringsdokumenter.

I Nidaros Sparebank består risiko- og revisjonsutvalget av alle styremedlemmene.

Omtale av risikotyper

Kredittrisiko

Kredittrisiko er risiko for tap som skyldes at kunder/motparter ikke oppfyller sine betalingsforpliktelser overfor banken. Kredittrisiko vedrører alle fordringer på kunder/motparter, utlån, kreditter, garantier, uoppgjorte handler, ubenyttede kreditter, samt motpartsrisiko som oppstår gjennom derivater. Kredittrisiko avhenger av blant annet fordringens størrelse, tid for forfall, sannsynlighet for mislighold og eventuelle sikkerhetens verdi. Kredittrisiko er bankens vesentligste risiko.

Bankens kredittpolicy beskriver krav, rammer og organisering på kredittområdet. Risikoen styres i tillegg gjennom rutiner og retningslinjer. Banken har etablert en fullmaktstruktur ved innvilgelse av lån og kreditter. Det er kundens tilbakebetalingsevne, betalingsvilje og engasjementets lønnsomhet som skal være avgjørende for bankens kredittbeslutning. Dersom kundens tilbakebetalingsevne skulle svikte, skal sikkerhetene dekke inn bankens krav. Banken har retningslinjer som definerer hvilke verdier av de ulike sikkerhetstyper banken legger til grunn for å vurdere sikkerhetsdekningen av et engasjement.

Risiko i porteføljen blir kontinuerlig overvåket for å avdekke sannsynlighet for mislighold og for å kalkulere tap dersom mislighold inntreffer.

For ytterligere beskrivelser og detaljer rundt kredittrisiko og rammeverk for forventet tap henvises det til årsrapporten for 2022:

- Kredittrisiko i kapittel «Virksomhetsstyring, intern kontroll og risikostyring»
- Følgende noter:
 - note 2 - Kredittrisiko
 - note 6 - Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet
 - note 8 - Misligholdte og tapsutsatte engasjement
 - note 9 - Forfalte og tapsutsatte lån
 - note 10 - Eksposering på utlån
 - note 11 - Nedskrivninger, tap, finansiell risiko
 - note 12 - Store engasjement
 - note 13- Sensitivitet

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke klarer å innfri sine forpliktelser ved forfall uten at det oppstår store kostnader i form av dyr refinansiering eller behov for realisering av eiendeler. Bankens eksponering for likviditetsrisiko er hovedsakelig knyttet til finansiering i kapitalmarkedet og tap av innskudd.

Bankens likviditetssituasjon anses som god og utarbeidelse og oppdatering av likviditetsplan skjer gjennom strategiplan, månedlige prognoser, ICCAP og kommunikasjon mellom kredittmiljøet og bankens likviditetsansvarlig. Bankens gjenoppbyggingsplan og beredskapsplan for likviditet beskriver tiltak som skal iverksettes i en krisesituasjon for banken, og forventet likviditetsinngang fra ulike tiltak. Planen beskriver videre varslingsrutiner og krav til rapportering. Banken har faglig kompetanse til å ivareta bankens likviditetsstyring på en god måte, både i utøvende og kontrollerende funksjoner. Handel med verdipapirer er organisert slik at det er tilfredsstillende arbeidsdeling og kontroll.

Bankens utlånsportefølje har stort sett lang restløpetid, mens det meste av innskuddene enten ikke har eller har kort oppsigelsestid. Dette innebærer i seg selv en likviditetsrisiko. Innskuddene er fordelt på mange innskyttere, banken er solid og driften går bra. Styret anser det derfor som lite sannsynlig at store kundeinnskudd skal forsvinne raskt ut, og ser kundeinnskudd som langsiktig finansiering.

I tillegg til kundeinnskudd finansieres bankens likviditetsbehov hovedsakelig gjennom obligasjonsmarkedet. Banken har definert rammer for forfallsstruktur på markedsfinansiering, som tilsier at vi skal ha en spredt forfallsstruktur.

Boligkredittfinansiering er en svært viktig finansieringskilde for bankene. Gjennom slike selskap finansierer bankene boliglån ved innlån med lengre gjennomsnittlig løpetid og til bedre betingelser enn bankenes egen pengemarkedsfinansiering. Banken har tidligere organisert denne finansieringskilden gjennom medeierskap i Eika Boligkreditt AS. I 2022 har denne finansieringen skjedd gjennom Verd AS, som er et selskap eid av 10 banker i LOKALBANK og 8 sparebanker innenfor DSS (De Samarbeidende Sparebanker). Andel utlån overført til boligkredittselskap er 24 prosent per 31.12.2022.

To sentrale nøkkeltall for likviditetsrisiko er indikatorene LCR og NSFR. Per 31.12.2022 var disse henholdsvis 225 og 137. Det lovmessige minstekravet til LCR og NSFR er 100 prosent. Banken har vært over det lovmessige kravet for begge nøkkeltallene i hele 2022.

Banken har også ramme for forfall av obligasjonsgjeld og ansvarlig lån innenfor år og kvartal. Per 31.12.2022 er den gjennomsnittlige vekta løpetiden på obligasjonsgjeld og ansvarlig lån på 2,4 år. Den gjennomsnittlige løpetiden har vært mellom 2,8 og 2,4 år i 2022.

Innskudd er en viktig finansieringskilde for banken og det er målsatt at innskuddsdekning skal være over 75%. Per 31.12.2022 er innskuddsdekningen på 78 prosent og den har vært i intervallet 80-77 prosent i 2022.

Banken skal tilstrebe å til enhver tid ha en likviditetsbeholdning på 12 prosent av forvaltningskapitalen.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risikoen for tap og gevinst forårsaket av endringer i markedsparametere som rente, valutakurs og aksje- eller råvarepriser. Bankens markedsrisiko er hovedsakelig renterisiko og inkluderer svingninger i verdien av fastrenteinstrumenter eller finansielle instrumenter knyttet til en markedsbenchmark (NIBOR flytende pengemarkedsrente) som følge av endringer i markedsrenter, og i fremtidige kontantstrømmer for finansielle instrumenter til flytende rente. Priserisiko kommer av endringer i markedspriser, enten forårsaket spesifikke faktorer knyttet til et individuelt finansielt instrument eller utsteder, eller faktorer som påvirker alle instrumenter handlet i et marked. Bankens samlede markedsrisiko vurderes basert på stressscenarier utarbeidet i tråd med anbefalinger fra Finanstilsynet og Baselkomiteen.

Banken har pr. definisjon ikke en handelsportefølje, og følgelig ikke en vesentlig markedsrisiko som definert i pilar 1. Bankens eksponering i anleggsaksjer og obligasjoner representerer likevel en markedsrisiko for større vedvarende fall i det finansielle markedet.

Bankens maksimale ramme for renterisiko er fastsatt til 3 millioner kroner. Ved årets slutt utgjorde bankens renterisiko 1,4 millioner kroner. Bankens renterisiko vurderes samlet som lav, og er godt innenfor fastsatte rammer.

Bankens obligasjonsportefølje forvaltes av Sparebank 1 Markets på basis av et investeringsmandat. Investeringsmandatet har blant annet rammer på rente- og kredittvarasjon, andel LCR nivå, ramme for portefølje, utsteder og rating for enkeltpapir. Det er ikke registrert brudd på mandatet som følge av disponeringer gjort av Sparebanken 1 Markets.

Banken har ingen finansielle derivater og eksponeringen mot valuta er begrenset til kun en leverandørfaktura til systemleverandøren av banktjenester (SDC A/S).

For ytterligere detaljer rundt markedsrisiko henvises det til årsrapporten for 2022:

- note 17 - Renterisiko
- note 25 - Kategorier av finansielle instrumenter
- note 26 - Virkelig verdi av finansielle instrumenter
- note 27 - Sertifikater og obligasjoner
- note 28 - Aksjer/egenkapitalbevis til virkelig verdi over ordinært resultat
- note 29 - Aksjer/egenkapitalbevis til virkelig verdi over utvidet resultat
- note 30 – Finansielle derivat

Operasjonell risiko

Bankens operasjonelle risiko er risiko for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser, samt juridisk risiko. Denne type risiko og tapskilder ligger i den løpende driften av banken. Banken har utarbeidet policyer, rutinebeskrivelser, fullmaktstrukturer med videre, og dette, sammen med veldefinerte og klare ansvarsforhold, er tiltak som reduserer den operasjonelle risikoen. Det er videre tegnet hensiktsmessige forsikringsordninger, samt utarbeidet relevante beredskapsplaner for å håndtere krisesituasjoner.

Årlig gjøres det risikoanalyse innenfor de vesentlige områdene i banken for å avdekke bankens viktigste risikoområder.

Størrelsen på den operasjonelle risikoen ved en enkelt uønsket hendelse er en kombinasjon av forventet frekvens på den uønskede hendelsen (hyppighet) og konsekvensen av at den uønskede hendelsen inntreffer (tap), målt etter etablerte risikoreduserende tiltak. Bankens lave risikotoleranse kommer til uttrykk gjennom matrisen nedenfor.

Hyppighet/tap	Ingen: > 10 TNOK	Liten: 10 TNOK – 100 TNOK	Moderat: 100 TNOK – 500 TNOK	Stor: 500 TNOK – 1 MNOK	Kritisk: Over 1 MNOK
Lite sannsynlig: Skjer sjeldnere enn hvert 10. år					
Noe sannsynlig: Skjer hvert 10. år					
Sannsynlig: Skjer årlig					
Meget sannsynlig: Skjer flere ganger for året					
Svært sannsynlig: Skjer minst månedlig					

Forklaring til tabellen – bankens risikotoleranse for operasjonelle hendelser	
Rødt område:	Utenfor risikotoleransen. Risikoreduserende tiltak må iverksettes for å redusere risiko til akseptabelt nivå.
Gult område:	Effekt og nytte av forbedringer i eksisterende - og innføring av nye risikoreduserende tiltak skal vurderes opp mot kostnad/ressursinnsats.
Grønt område:	Innenfor risikotoleransen.

Gjennomsnittlige operasjonelle tap de siste 5 årene ligger på cirka kr 150.000 per år. I 2022 er det ikke registrert saker som har medført vesentlige kostnader for banken, men det er registrert et høyere konstatert tapsnivå enn tidligere år.

Bærekraftsrisiko

Banken har over år arbeidet med å gjennomføre bærekraft (ESG) som en grunnpilar i drift og strategi. I 2021 gjorde banken et vedtak om å bli sertifisert som «miljøfyrtårn» (i regi av Stiftelsen Miljøfyrtårn) i samarbeid med de 9 andre bankene i LOKALBANK. Prosessen førte til at banken bedre har iverksatt bærekraft i sin strategi, det er utarbeidet ulike retningslinjer og rapporter og ikke minst har prosessen tilført banken økt kompetanse og bevissthet.

Kredittrisiko: Bærekraft- og klimarisiko skal inngå som en fast del av bankens kredittvurdering knyttet til BM-engasjementer. I kredittsaker skal det for alle bedriftskunder vurderes både om kundens betjeningsevne og sikkerhetens verdi er utsatt for risiko som følge av endringer i klima og økt fokus på bærekraft. En separat vurdering av dette området i kredittsaken er nødvendig, siden denne form for risiko ikke, eller i liten grad, inngår som grunnlag i beregning av kundens risikoklasse. Det skal gjøres en vurdering av kundens bransje, panteobjekter samt leverandører og kunder. For kunder som tilhører spesielt bransjer som er ekstra utsatt i forhold til klima og bærekraft, kreves det en grundigere vurdering. Kundens egen vurdering av sin klimarisiko og sitt forhold til bærekraft skal også beskrives i kredittsaken. For kunder som ikke i tilstrekkelig grad har tatt på alvor klima og risiko knyttet til bærekraft, skal det vurderes å iverksette en tiltaksplan som kunden må forplikte seg til.

Investeringer: Banken har inngått avtale med SpareBank1 Kapitalforvaltning AS om forvaltning av obligasjonsporteføljen. Som en del av SMN-konsernet og Sparebank 1 gruppen, er Sparebank1 Kapitalforvaltning del av et omfattende ESG-arbeid. Konsernet følger FNs bærekraftsmål og har sluttet seg til FNs prinsipper for ansvarlig bankdrift.

Banken har i tillegg retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraftig virksomhet, gavemidler og sponsorater og etiske retningslinjer.

Stresstestrammeverk

For å sikre at beholdningen av likvide eiendeler er tilstrekkelig i et ettårsperspektiv gjennomfører banken årlig stresstest av likviditet. Det er satt et minstekrav til overlevelsestid på 12 måneder uten tilgang til ny ekstern finansiering i et stressscenario. Det stresses

på tre ulike krisescenarier; bankspesifikk krise, generell krise og en kombinasjon av bankspesifikk og generell krise. Sist gjennomført stresstest viser at banken har tilstrekkelig likviditet i krisescenarioene.

Banken benytter også stresstest på investeringsporteføljen basert på metodikken for beregning av pilar II-tillegg for kredittspreader, renter, aksjekurser og valutakurser. Vurderingene baserer seg på at dagens faktiske eksponering utsettes for stress, med unntak av renterisiko og valutarisiko der fastsatte rammer benyttes. Resultatet fra stresstesten danner grunnlaget for bankens pilar II-tillegg for markedsrisiko.

Som et ledd i kapitalvurderingen foretar banken en analyse av et kraftig økonomisk tilbakeslag, og hvilken effekt dette vil ha på konsolidert kapitaldekning. Bankens vurdering er at det ikke er usannsynlig at dette tilbakeslaget vil kunne oppstå, uten at denne sannsynligheten er nærmere kvantifisert. Stresstesten viser at tapsnivåene på totale utlån eller i verdipapirbeholdningen for å komme på eller under kritisk nivå for kapitaldekning er av en slik størrelse at de med svært liten sannsynlighet vil kunne inntreffe.

Kapital- og likviditetssituasjon

Kapitalkrav og beregningsgrunnlag

Banken bruker standardmetoden ved beregning av kapitalkravet for kredittrisiko. Beregninger for operasjonell risiko er basert på basismetoden og beregninger knyttet til markedsrisiko baseres på standardmetoden. Engasjementsbeløpet for derivater beregnes etter standardisert metode. CVA-tillegget beregnes etter standardmetoden.

Kapitalkravet til banken per 31.12.2022 fremkommer som:

Kapitalkrav	31.12.2022
Minstekrav pilar 1	
Ren kjernekapitaldekning	4,5 %
Kjernekapitaldekning	6,0 %
Ansvarlig kapitaldekning	8,0 %
Bufferkrav (ren kjernekapital)	
Bevaringsbuffer	2,5 %
Systemrisikobuffer	3,0 %
Motsyklisk buffer (0 - 2,5 %)	2,0 %
Sum pilar 1 og bufferkrav	
Krav til ren kjernekapitaldekning	12,0 %
Krav til kjernekapitaldekning	13,5 %
Krav til ansvarlig kapitaldekning	15,5 %
Pilar 2-tillegg	2,9 %
Kapitalkrav inklusiv pilar 2-tillegg	
Ren kjernekapitaldekning	13,6 %
Kjernekapitaldekning	15,7 %
Ansvarlig kapitaldekning	18,4 %

I kapitalkravet inklusiv pilar 2-tillegg er det forutsatt at Pilar 2-kravet skal oppfylles med minimum 56,25 prosent ren kjernekapital og minst 75 prosent kjernekapital. I tillegg til kapitalkravet presentert ovenfor har banken en styringsbuffer på 0,8 prosentpoeng.

Nedenfor presenteres beregningsgrunnlag og kapitalkrav for banken per 31. desember 2022:

Tabell 2 - Beregningsgrunnlag og kapitalkrav

	Morbank		Samarb.gruppe			Morbank		Samarb.gruppe	
	Grunnlag	Kapitalkrav	Grunnlag	Kapitalkrav		Grunnlag	Kapitalkrav	Grunnlag	Kapitalkrav
Tall i tusen kroner	31.12.2022					31.12.2021			
Eksponeeringskategori (vektet verdi)									
Stater	-	-	31	3		-	-	31	3
Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	26 106	2 089	30 112	2 409		21 265	1 701	30 112	2 409
Offentlige eide foretak	-	-	2	0		-	-	2	0
Institusjoner	32 235	2 579	56 150	4 492		34 822	2 786	56 150	4 492
Foretak	200 197	16 016	294 872	23 590		252 728	20 218	294 872	23 590
Massemarked	175 763	14 061	44 358	3 549		-	-	44 358	3 549
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	1 274 157	101 933	1 784 624	142 770		1 500 729	120 058	1 784 624	142 770
Forfalte engasjementer	22 236	1 779	18 986	1 519		17 807	1 425	18 986	1 519
Høyrisiko-engasjementer	87 534	7 003	51 059	4 085		51 059	4 085	51 059	4 085
Obligasjoner med fortrinnsrett	13 317	1 065	20 597	1 648		14 280	1 142	20 597	1 648
Fordring på institusjoner og foretak med kortsiktig rating	19 976	1 598	13 246	1 060		13 246	1 060	13 246	1 060
Andeler i verdipapirfond	-	-	535	43		-	-	535	43
Egenkapitalposisjoner	57 913	4 633	60 742	4 859		56 741	4 539	60 742	4 859
Øvrige engasjement	34 701	2 776	36 953	2 956		46 096	3 688	36 953	2 956
Kredittrisiko	1 944 136	155 531	2 412 268	192 981		2 008 773	160 702	2 412 268	192 981
CVA-tillegg	-	-	15 550	1 244		-	-	15 550	1 244
Operasjonell risiko	182 341	14 587	187 753	15 020		175 245	14 020	187 753	15 020
Sum	2 126 477	170 118	2 615 571	209 246		2 184 018	174 721	2 615 571	209 246

Nøkkeltall

Tabellen under gir en oversikt over bankens nøkkeltall knyttet til kapital- og likviditetssituasjon:

	Morselskap	
Tall i kroner	31.12.2022	31.12.2021
Tilgjengelige kapital (beløp)		
Ren kjernekapital (CET1)	423 686 946	430 132 714
Kjernekapital	463 686 946	470 132 714
Total ansvarlig kapital	512 492 672	520 132 714
Risikovektet eksponeringsbeløp/beregningsgrunnlaget		
Totalt risikovektet beløp/beregningsgrunnlag	2 126 477 186	2 184 018 929
Kapitaldekning (% av beregningsgrunnlaget)		
Ren kjernekapitaldekning (%)	19,92 %	19,69 %
Kjernekapitaldekning (%)	21,81 %	21,53 %
Total kapitaldekning (%)	24,10 %	23,82 %
Ytterligere kapitalkrav for å håndtere andre risikoer enn		
Ytterligere krav til egenkapital for å håndtere andre risikoer enn risikoen for overdreven gjeldsoppbygging (%)	8,00 %	8,00 %
hvorav: skal bestå av ren kjernekapital (prosentpoeng)	4,50 %	4,50 %
hvorav: skal bestå av kjernekapital (prosentpoeng)	6,00 %	6,00 %
Totale SREP-krav til kapital (%)	8,00 %	8,00 %
Kombinert buffer og samlet kapitalkrav (som % av		
Kapitalbevaringsbuffer (%)	2,50 %	1,00 %
Bevaringsbuffer på grunn av makroprudensiell eller system risiko identifisert på medlemsstatsnivå (%)		
Institusjonsspesifikk motsyklisk kapitalbuffer (%)	2,00 %	2,50 %
Systemrisikobuffer (%)	3,00 %	3,00 %
Systemrisikobuffer for globalt systemviktige banker (%)		
Systemrisikobuffer for øvrige systemviktige banker (%)		
Kombinert bufferkrav (%)	7,50 %	6,50 %
Samlet kapitalkrav (%)	15,50 %	14,50 %
Ren kjernekapital tilgjengelig etter å ha dekket de totale SREP-kravene til egenkapital (%)		
Leverage ratio		
Totalt eksponeringsmål	4 469 723 946	4 453 807 862
Uvektet kjernekapitaldekning/Leverage ratio (%)	10,37 %	10,56 %
Ytterligere kapitalkrav for å håndtere risikoen for		
Ytterligere kapitalkrav for å dekke risikoen for overdreven gjeldsoppbygging (%)		
hvorav: skal bestå av kjernekapital (prosentpoeng)		
Totale krav til SREP-leverage ratio (%)		
Leverage ratio -buffer og samlet leverage ratio krav (som		
Uvektet kjernekapitalandelsbuffer (%)		
Samlet leverage ratio krav (%)		
Liquidity Coverage Ratio		
Totale likvide eiendeler av høy kvalitet (HQLA) (vektet verdi - gjennomsnitt)	370 207 779	361 212 220
Utbetalinger - Total vektet verdi	301 640 020	289 588 537
Innbetalinger - Total vektet verdi	136 767 469	70 027 674
Total netto ut- og innbetalinger (justert verdi)	164 872 551	219 560 862
Liquidity coverage ratio (%)	225	164
Net Stable Funding Ratio		
Total tilgjengelig stabil finansiering	3 742 889 192	3 682 922 958
Krav til total stabil finansiering	2 730 340 921	2 625 789 264
NSFR ratio (%)	137	140

Godtgjørelsesordninger

Etter CRR artikkel 450(1), jf. artikkel 433b(1)(iii) skal bankene offentliggjøre informasjon om deres policy for godtgjørelser og hvordan bankene praktiserer godtgjørelsesordninger for ansatte som anses å ha vesentlig innvirkning på bankenes risikoprofil.

Retningslinjer for godtgjørelsesordninger

Bankens godtgjørelsesordning gjelder for alle ansatte. Det skal etableres særskilte regler for godtgjørelse for ledende ansatte, for tillitsvalgte, for andre ansatte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for foretakets risikoeksponering, og for andre ansatte med kontrolloppgaver.

Bankens godtgjørelsesordning skal

- bidra til at banken tiltrekker seg og beholder den kompetansen banken trenger for å nå sine overordnede mål
- være i samsvar med bankens langsiktige interesser
- bidra til å fremme og gi incentiver til god styring og kontroll med bankens risiko på kort og lang sikt
- motvirke høyere risikotakning enn bankens risikotoleranse definert i risikopolicyer og andre styrende dokumenter
- bidra til at kundenes interesser ivaretas
- bidra til å unngå interessekonflikter

Følgende ansatte defineres som ledende ansatte:

- bankens styre og forstanderskap
- adm. banksjef
- kredittsjef/banksjefs stedfortreder

Ansvarlig for likviditet/ funding defineres som andre ansatte med vesentlig betydning for foretakets risikoeksponering.

Følgende ansatte defineres som ansatte med kontrolloppgaver:

- CFO
- risk manager
- complianceansvarlig

Styret skal vedta retningslinjene for godtgjørelse, herunder endringer eller unntak fra disse. Det er også styrets ansvar å sørge for at banken praktiserer retningslinjene og rammene for godtgjørelsesordningen i banken.

Banken har ikke et eget godtgjørelsesutvalg.

Kvantitative opplysninger om godtgjørelser

Kvantitativ informasjon om bankens godtgjørelser er presentert i tabeller nedenfor:

Tabell 3 - Godtgjørelse tildelt for regnskapsår

Tall i kroner		Styre	Toppleidelse	Øvrig toppleidelse	Andre identifiserte ansatte
Fast godtgjørelse	Antall identifiserte ansatte	6	2		1
	Total fast godtgjørelse	652 000	3 335 000		1 156 000
	Herav: kontantbasert	652 000	3 335 000		1 156 000
	(Gjelder ikke i EU)				
	Herav: aksjer eller tilsvarende eierandeler	-	-		
	Herav: instrumenter som er knyttet til aksjer eller tilsvarende ikke-kontante instrumenter	-	-		
	Herav: andre instrumenter	-	-		
	(Gjelder ikke i EU)				
	Herav: andre former	-	-		
	(Gjelder ikke i EU)				
Variabel godtgjørelse	Antall identifiserte ansatte	-	1		-
	Total variabel godtgjørelse	-	12 000		-
	Herav: kontantbasert	-	12 000		
	Herav: utsatt	-	-		
	Herav: aksjer eller tilsvarende eierandeler	-	-		
	Herav: utsatt	-	-		
	Herav: instrumenter som er knyttet til aksjer eller tilsvarende ikke-kontante instrumenter	-	-		
	Herav: utsatt	-	-		
	Herav: andre instrumenter	-	-		
	Herav: utsatt	-	-		
	Herav: andre former	-	-		
	Herav: utsatt	-	-		
Total godtgjørelse (2 + 10)		652 000	3 347 000		1 156 000

Banken har ingen særskilte betalinger til ansatte som har vesentlig innvirkning på bankens risikoprofil eller noen form for utsatt godtgjørelse.